

บรรณานุกรม

หนังสือ

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. เทพเจ้าและสิ่งน่ารู้. พระนคร :
โรงพิมพ์บรรณาคาร, 2516.

ศักดิ์ศรี แยมัคคา. ศักดิ์ศรีนิพนธ์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโอเคียน
สโตร์, 2517.

บทความ

ศักดิ์ศรี แยมัคคา. "พระอาทิตย์ในวรรณคดีพระเวท." วารสารอักษรศาสตร์
10(2520). 1-2.

วิทยานิพนธ์

เกื้อพันธุ์ นาคบุปผา. "พระอินทร์ในวรรณคดีสันสกฤต บาลี และวรรณคดีไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ชจร ชัยแสง. "บทบาทของเทพอัศวินในวรรณคดีสันสกฤต." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2526.

นภาพรรณ โอวัฒนาภิจ. "แนวคิดเรื่องพระวรุณในวรรณคดีสันสกฤต." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.

ภาษาต่างประเทศBooks

Dowson, John. A Classical Dictionary of Hindu Mythology.

Delhi : Navchetan Press Private Limited, 1973.

Griffith, Ralph. T.H. The Hymns of Rgveda. Delhi : Motilal

Banarsidass, 1973.

- Keith, Arthur Berriedale. The Religion and Philosophy of the Veda and Upanishads. Part I. Vol. XXXI Delhi : Motilal Banarsidass, 1970.
- _____. A History of Sanskrit Literature. Delhi : Oxford University Press, 1976.
- Macdonell, A.A. A Vedic Grammar for Students. Delhi : Oxford University Press, 1975.
- _____. The Brhad-Devatā. Delhi : Motilal Banarsidass, 1965.
- _____. Vedic Mythology. Delhi : Indological Book House, 1981.
- Müller, F.Max. Rig-Veda Samhita. London : Oxford University Press, 1892.
- Monier-Williams, Sir Monier. A Sanskrit-English Dictionary. London : Oxford University Press, 1981.
- Radhakrishnan, S. Indian Philosophy. Vol. I. London : George Allen & Unwin Ltd., 1929.
- Winternitz, Maurice. A History of Indian Literature. Vol. I. 2nd ed., Delhi : Oriental Books Reprint Corporation, 1972.
- Article
- Geden, A.S. "varuna." Encyclopedia of Religion and Ethics. Vol.9 : 230. Edited by James Hastings. Edinburgh : T & T Clark, 1917.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 1 (ต่อ)

ชุกตะ	เทพ														พระจันทร์	ดวงดาว			
	วายุ	มิตร	อรรมัน	ภค	อังก	พิภ	นารคตตะ	ธาตุ	อินท	วิสุต	สุริยะ	วิษุ	อัศบ	สุาเทว			สวิต	บุษ	คัมภ
30									1-22*				17, 18	20, 22					
31										3								1-18*	
32									1-15*					4			2		
33									1-15*										
34													1-12*						
35	1	1									7				1-11*				
36	4, 17	4	4												13			1-20*	
38		13																	
40	5	5							1										
41	1-9	1-9	1-9																
42																1-10*			
43	3	3																	
44	14	13	13	8									2, 8	1, 2, 14	8			1-14*	
													14	8-10					1-10*
45																			
46										13			1-15*	1, 14					
47													1-10*						
48														1-16*					
49														1-4*					
50	6										1-13*								2
51									1-15*								10		
52									1-15*								7		
53									1-11*	1									
54									1-11*										
55									1-8*										
56									1-6*					4					
57									1-6*					3					
58										1								1-9*	
59																		1-7*	
60										1		7						1-5*	

ตาราง 1 (ต่อ)

สีกษะ	เทพ													พระจันทร์	ดวงดาว				
	วายุ	มิตร	ธรรมาธิบดี	ภค	อั้งหะ	พิภชะ	มารดาเทพ	ชาติฤ	อินพร	วิวิธิต	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน			สุษาเทวี	สวิตฤ	บุษัน	ศิวฤฤ
161	14												6				4	1,3 9,14	
162	1	1	1					1					21		2-4	19			
163	4							2,9										2	
164	46	46						19,46				36	27	17-19	26			46	
165								1-15											
166								11,12											11
167	8	8	8					1-11											
169								1-8										3	
170								1-5										4	
171								6											
173								1-13					4						
174								1-10										3	
175								1-6		4									
176								1-6											
177-178								1-5											
180													1-10	2					
181													1-9	9		9		9	
182													1-8						
183													1-6	2					
184													1-6			3			
186	2,3	2	2									10	10		1	10	6	5	
188																	9	1-8	

ศูนย์วิทยะทอภย ภากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในคัมภีร์ฤคเวทมนต์ที่ 2 จำแนกตามสุกตะ มันตระ

สุกตะ	เทพ																			
	วายุ	มิตร	อรรยมน	ภค	อังคะ	ทักษะ	มารดาหะ	ธาค	อินทร	วิวิสวัต	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน	สุขาเทว	สวัต	บุษิน	ศวันฤฤ	อัคมิ	พระจันทร์	ดวงดาว
1	4	4,5	4	7					3			3			7	6	5	1-15*		
2		3																1-13*	4	
3									3								9	1,3,10*		
4																		1-9*		
5-6																		1-8*		
7																		1-6*		
8									6											
11									1-21*		4,6,20			21			19			
12									1-15*											
13									1-13*								17			
14									1-12*											
15									1-10*					6						
16									1-9*											
17				7					1-9*											
18									1-9*											
18									1-9*									2		
19									1-9*		5									
20									1-9*											
21									1-6*											
22	1,2 5,7 8,10 14,17								1-4*			1								
24																				5
27	1,2 5-8 10,14	1,2 5-8 14	1,2 5-8	1		1			12 14											
28	1-11*																			
19	1,3,7	1,3							3											
30									1-6,8			6		1			4			
31	1	1		4					3			1,4		6		4				
34		4										11		12						

ตาราง 2 (ต่อ)

สุภทศะ	เทพ																			
	วายุ	มิตร	อรรณพ	ภค	อังษะ	ทักษะ	นารทตศะ	ชวด	อินทร	วิวิศวัต	สุษะ	วิษณุ	อัศัน	อุษาเทวี	สวิต	บุษ	ศัษฏ	อิน	พระจุฬ	ควงทาว
35									1				5							
36	6																	3		1, 15
37																				4
38	8, 9	9	9						9					5	1-11		10			
39																				
40																1-6				
41	4								10, 11 15				7, 9			15				19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 3 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในคัมภีร์ฤคเวทมนต์ที่ 3 จำแนกตามสุกตะ มันตระ

สุกตะ	เทพ														พระจันทร์	ดวงดาว		
	วายุ	มิตร	อรรยง	ภค	อังสะ	พิภวะ	นารคตปะ	ธาดุ	อินพร	วิวัสวัต	สุริยะ	วิษณุ	ยศวิน	สุสาเทวี			สวิตฤ	ปุณ
1																		1-23*
2																		1-15*
3																		1-11*
4	2,6							61						6			9	1,11*
5	4	4									5			1				1-11*
6												4						1-11*
7																		10,11*
9																		2,5,7,9*
10														1				1-9*
11																		1-9*
12								1-9										1-9*
13																		1-7*
14	4																	1-7*
15																		1-7*
16																		1-6*
17																		1-5*
18																		1-5*
19				4										5				1-5*
20	5	5											1,5	1	5			1-5*
21																		1-5*
22																		1-5*
23																		1-5*
24																		1-5*
25								4										1-5*
26																		1-9*
27																		1-15*
28																		1-6*
29													6					1-16*
30								1-22*			12							

ตาราง 3 (ต่อ)

สุกษะ	เทพ																			
	วรุณ	มิตร	อรรณิม	ภค	อังคี	หัทษะ	มารดาตปะ	ธาด	อินทร	วิรสวัต	สุริยะ	วิษณุ	อิทวิน	อุษาเทวี	สวัต	บุษ	ทัญญ	อัคน	พระจันทร์	คางคว
61	7	7												1-7*						
62	1,2 16	16							1-18						10-12	7,9			6	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในกัมภีร์ฤคเวทมนต์ที่ 5 จำแนกตามสุกตะ มั่นคระ

สุกตะ	เทพ														พระจันทร์	ดวงดาว		
	วรุณ	มิตร	อรรยถน	ภคะ	อังกะ	หัทธะ	มารดาตปะ	ชาติฤ	อินทร	วิวัต	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน	อุษาเทวี			สวัตฤ	บุษัน
1											4			1,4				1-12*
2																		1-12*
3	1								1			3						1-12*
4	11										4							1-11*
5									11							9		1,3,11*
6-7																		1-10*
8-10																		1-7*
11									2	3								1-6*
12-14																		1-6*
15-16																		1-5*
17											3				3,5			1-5*
18														1				1-5*
19																		1-5*
20-24																		1-4*
25																		1-9*
26	9												9					1-9*
27-28																		1-6*
29									1-4			5						1-5*
30									7-9									
31									1-15*									
32									1-13*							4		
33									1-12*			4						
34									1-10									
35									1-9*								9	
36									1-8*									
37									1-6*									5
38-39									1-5*		1,5							
40	7								1-5*									
									1-9		1-9							

ตาราง 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	เทพ																			
	วรุณ	มิตร	อรรยวง	ภคะ	อั้งหะ	พิภชะ	มารดาณะ	ธาดฤ	อินพร	วิวัส	สุรบะ	วิษุ	อัสวัน	สุสาเทวี	สวิตฤ	บุษัน	ศวันฤ	อัสน	พระจันทร์	ดวงดาว
41	1,2												3			4	8	2,4		
42	1,2,12								4				18					3		
43									5				8,17			9		15		
44											7							15		
45									4		9			1,2,6						
46	2,3,5			2,3,6	3				2,3			2,3,4	2,4,8		3	2,3,5	4	2,3		
47	7													1				7		
48	5			5											5					
49	3,5			1,3					3			3	1		1,2,4	3		3		
50																				
51	9,14			11					4,6,7 10,14			9	8,11	8		11		1,8-10 13,14		
56																		1		
57									1											
59														8						
60																		6-8		
62	1-9										1		6							
63-64	1-7																			
65-66	1-6																			
67	1-5	1-5	1,3																	
68	1-5	1-5																		
69	1-4	1-4																2		
70	1-4	1-4																		
71-72	1-3	1-3																		
73-74													1-10*							
75													1-9*	9						
76													1-5*	1				1		
77													1-5*							
78													1-9*							
79														1-10*						
80														1-6*						

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเภท	เทพ																			
	วายุ	มิตร	อรยมหัน	ภคะ	อังคะ	ัทกะ	นารดาณะ	ชาติ	อินทร	วิวิศวัต	สรณะ	วิษณุ	อัศวิน	สุษาเหว	สวัตฤ	บุษิน	คัมภฤ	อัคนิ	พระจันทร์	ดวงดาว
81		4									4	1,8		2	1-5*	5				
82				1											1-5*					
85	1-8*										1,2									
86									1-6									1-6		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 6 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในคัมภีร์ฤคเวทมนต์ที่ 6 จำแนกตามสุกตะ มันตระ

สุกตะ	เทพ																				
	วรุณ	มิตร	อรยมณ	ภตะ	อังกะ	ทักษะ	นารคองพะ	ธาดก	อินทร	ว้าวสวัต	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน	อุษาเทวี	สวัตฤ	บุษัน	ตวัชฎฤ	อัมรินทร์	พระจันทร์	ดวงดาว	
1																					1-13*
2		1																			1-11*
3	1	1,6							7		3										1-8*
4											6										1-8*
5		4																			1-7*
6									5		6										1-7*
7																					1-7*
8		3								4											1-7*
9-10																					1-7*
11	1	1																			1-6*
12											1			4							1-6*
13		2		2																	1-6*
14		6																			1-6*
15									5		5			5	16						1-19*
16	24																				1-48*
17									1-11*			11				11	10				
18									1-13*												0,11
19									1-13*												
20									1-8*			2									
21	9	9							1-12*			9		9	9						
22									1-11*												
23									1-10*												
24	5	5							1-10*							5					
25									1-9*												
26-27									1-8*												
28				5					1,2,5,8*												
29									1-6*												
30-33									1-5*												
34									1-5*												4
35-36									1-5*												
37									1-5*								3				
38									1-5*					4							

ตาราง 6 (ต่อ)

ลูกตะ	เทพ														พระจันทร์	ดวงดาว			
	วรุณ	มิตร	อรรฆภ	ภคะ	อังกษะ	พิณชะ	นารดาวตะ	ธาดุ	อินทร	วิรุสวัต	สุริยะ	วิษณุ	อิศวิน	สุยาเทวี			สวตฤ	บุษิม	ทวิญญ
39-41									1-5*										
42-43									1-7*										
44									1-24*					23			22		
45									1-33*										
46									1-14*										
47	28	28							1-31					5			19		
48	14		14									14				15, 16 19		1-22	
49	1	1		14								13	5		14	8	9	1, 2, 9	
50	1	1		1		2			6		2	12			1, 8, 13	5	13	1, 9	
51	1	1, 3 10		3, 11					11						11			5, 10 13	
52		11	11						6								11	6, 12 16	
53-54																			
55														4		1-10*			
56									2							1-6*			
57									1-6							1-6*			
58											3					1-4*			
59									1-10									1-10	
60									1-13								6	1-15	
61									5		9								
62	9	9											1-11*						
63											5		1-11*					4	
64-65														1-6*					
67	1-11																		
68	1-11								1-11										
69	1-8								1-8		1-8								
70	1																		
71															1-6*				
72									1-5										
74	4																		
75	18															10			

ตาราง 7 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในกัมภีร์ฤคเวทมนตร์ที่ 7 จำแนกตามสุกตะ มันตระ

สุกตะ	เทพ																พระจันทร์	ดวงดาว	
	วรุณ	มิตร	อรยมณ	ภคะ	อังสะ	พิภวะ	มารดาหงะ	ธาดุ	อินทร	วิวิสวัต	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน	อุษาเทวี	สวัตฤ	บุษบ			ตวัษฤ
1	7																	1-2 [*]	
2											1						9	3,4	
3-4																		5,10,	
5		6																11	
6									1									1-10 [*]	
7-8																		1-9 [*]	
9													5					1-7 [*]	
10									4					1				1-7 [*]	
11																		1-6 [*]	
12	3	3																1-5 [*]	
13-14																		1-5 [*]	
15				11											12			1-3 [*]	
16																		1-3 [*]	
17																		1-3 [*]	
18														20				1-15 [*]	
19																		1-12 [*]	
20-21																		1-7 [*]	
22									1-25 [*]									22	
23-24									1-11 [*]										
26-27									1-10 [*]										
28	4								1-9 [*]										
29-30									1-6 [*]										
31									1-5 [*]										
32									1-5 [*]										
33	11	10, 11							1-12 [*]										7
34	10, 24, 25	25							1-27 [*]						4		20, 21	14, 25	
35	1, 4, 6	4	2	2					2, 3, 4					10	1, 9	6		1, 4	
36	2	2	4	8					4, 24, 25						8				
37									1, 6		1	9	4						
38	4	4	4	1, 6					4					8					
									4, 5, 7					1-8 [*]					

ตาราง 7 (ต่อ)

ชุดคะแนน	เทพ																			
	วรุณ	มิตร	อรยมณ	ภคว	อังกษ	พิภวะ	มารดาตนะ	ชาติฤ	อินทร	วิวิสวัต	สุริย	วิษณุ	อัศวิน	ยสุทเว	สวัตฤ	บุษิน	คเวญฤ	อัศน	พระจันทร์	ดวงดาว
39	5,7	5,7	5	4								5	4			2		1,4, 3,7		
40	2,4, 7	2,3 7	2	2					2				5		1	6		3,7		
41	1	1,5		1-6					1				1	1	1			1		
42	5								5					5				2,4, 5,6		
43																		3,5		
44	3			1							3,4	1	1		1			1,3,5		
45															1-4					
46				4																
47									1,2,3		4									
48									3											
49	3,4								1									4		
50	1	1																2		
51	2	2	2										3							
52	1,2	1,2													3					
55									3											
56	2,5																			
59		1	1																1	
60	1-12	1-12	1,4 5,9								1,2,3								9	
61	1-7	1-7									1									
62	1-6	1-6	2,6								1,2								3	
63	1-6	1-6	6								1,2,4				3					
64	1-5	1-5	1																	
65	1-5	1-5																		
66	1-19	1-19	4,7 11,12			2					15				4				10	
67														1-10*						
68														1-9*						
69											4			1-8*						
70														1-7*						
71														1-6*	1					

ตาราง 7 (ต่อ)

สัปดาห์	เทพ																				
	วายุ	มิตร	อรรษณ	ภค	อังกษ	พิภษ	มารดาเทพ	ชาคฤ	อิมพร	วิวิสวัศ	สุรช	วิษณุ	อัครวัน	สุษาเทวี	สวิตฤ	บุษบ	คัมภฤ	อัครนิ	พระจันทร	ดวงดาว	
72													1-5*	4							
73													1-5*						2		
75											5		1-6*	1-8*							
76													1-6*	1-7*	1				1		
77													1-6*	1-5*					3		
78													1-5*	1-5*	2						
79								3					1-3*								
80													1-6*								2
81																					
82	1-10	5, 10	10						1-10						10						
83	1-10	10	10						1-10						10						
84	1-5								1-5												
85	1-5								1-5					1							1
86	1-8*										1										
87	1-7*																				
88	1-7*													4					2		
89	1-5*																				
90									5, 6					4							
91									2, 4-7		1										
92									2, 4												
93		7	7						1-8			8							1-8		
94	7								1-12										1-12		
95		9																			
97									9												
98									1-7*		6										
99									5, 6		4	1-7*								4	
100												1-7*									
102																				3	
104									1-25						23					10, 14	

ตาราง 8 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในคัมภีร์ฤคเวทมนต์ที่ 8 จำแนกตามสุกตะ ภัตตะ

สุกตะ	เทพ																			
	วรูป	มิตร	ธรรมาภ	ภค	อสัง	ทักษ	มารดา	ชาติ	อินทร	วิวิธ	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน	อุษาเทวี	สวิต	บุษ	คัมภีร์	อัค	พระจันทร์	ดวงดาว
1									1-34*											
2									1-42*											
3									1-24*											
4									1-21*					16		15, 17				
5													1-39*	1, 2						
6									1-48*	20										
7									24	36									32, 36	
8													1-23*							
9									12		12		1-21*	17, 18						
10											2		1-6*							
11																			1-10*	
12									1-33*			16						9		
13									1-33*											
14									1-15*											
15	9					5			1-13*											
16									1-12*											
17									1-15*											
18	2, 20 21	3, 20	3, 21	3						9		8, 20		3				9		
19	4, 16 35	4, 16 25, 35	16, 35	16					16			16						1-37*		
20											3									
21									1-18*											
22													1-18*							
23	30	30																	1-30*	
24									1-30					30						
25	1-24	1-24	13							19, 21	12, 14	14							19	
26	11	11	11							21			1-25*				21, 22			
27	3, 6, 7 15, 17	6, 15 17	6, 17						8		8		2	12	8				1, 3	
28	2	2	2																2	
29									4							6	3			
30									10				8							

ตาราง 10 แสดงรายละเอียดของบทสวดสรรเสริญเทพแห่งแสงสว่างในคัมภีร์ฤคเวทมนตร์ที่ 10 จำแนกตามสุกตะ มัณฑระ

สุกตะ	เทพ														พระจันทร์	ดวงดาว	
	วายุ	มิตร	ธรรมา	ภค	อังสะ	หิณะ	มารดา	ธาด	อินท	วิสวัต	สุริยะ	วิญญู	อัศวิน	อุษาเทวี			สัพท
1											3						1-7*
2																7	1-7*
3													2,3				1-7*
4																	1-7*
5						7									5		1-7*
6								5,6									1-7*
7									3								1-7*
8								8,9								9	1-9*
10	6	6							4	9						5	1-9*
11	1																1-9*
12		8												8			1-9*
14									1,5								13
15											3						10-12
16																	1-14*
17							5		1,2			2		4	3,5,6	1	
18																6	
20																	1-10*
21										5							1-8*
22		2															
24												1-6					
26															1-9*		
27										21					18		18
29										5		1	2				
30	1	1															
31	9	9	4	4						8			5	4			4,9
32																	6
33															1		
34														8,13			
35	10	10		10,11						2		6,11	1,2 4,5	7	11		3-10, 12
36	1,12 13	1,3 12,13		1								6	1	12,14			12
37	1	1,7									1-12*						

ตาราง 10 (ต่อ)

ผู้ปกครอง	เทพ																			
	วฤต	มิตร	อรยมณฑล	ภค	อสังหะ	พิภวะ	มารดาเทพ	ชาติฤ	อินทร	วิสุวัต	สุริยะ	วิษณุ	อิพิวัน	อุษาเทวี	สวิตฤ	บุษิม	ตวันฤฤ	อัม	พระจันทร์	ดวงดาว
125	1	1		2									1			2	1,2	1		
126	2-7	1-7	1-7															5,8		
128											2	7			7			1,2		
130	5																	4		
132			1-7									1								
136																		1		
138													5						4	
139														1-6*		1				
140																		1-6*		
141			2,5	2							3	3,5			5			1,3,6		
142																		1-8*		
143													1-6*							
147		5																		
148	5										2									
149															1-5*					
150																		1-5*		
152	3																			
155																		5		
156																		1-5*		4
158											1-5*							1		
161															4			1,4		
164	4																	3		
165																		2		
169																		2		
170											1-4*									
172														1-4*						
173	4																			
174															3					
175															1,4					
176																		1-4*		
178											3									
181								1-3			3	1-3			1-3			2		

ตาราง 10 (ต่อ)

ปีการศึกษา	เทพ																			
	วายุ	มิตร	อรรักษ์	ภค	อังษะ	พิฆะ	มารคตตะ	ชาคฤ	อินทร	วิวิธ	สุริยะ	วิษณุ	อัศวิน	อุษาเทวี	สวัสด	บุษบ	ทวิษณุ	อัคมิ	พระจันทร์	ดวงดาว
184												1								
185	1																			
187																				
188											1-3									
189																				3
190								3												

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวบุญชอบ ยี่สาร เกิดที่จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2496 เป็นบุตรของนายบุญ นางเสงี่ยม ยี่สาร สำเร็จปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2518 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต ภาควิชาภาษาตะวันออก เมื่อ พ.ศ. 2526 ปัจจุบันเป็นครูสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย